

Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toimintaohjelman käynnistämistä peruskouluissa koskeva valtuustoaloite

330/12.00.00/2023

KV 04.09.2023 § 91

Valtuutettu Emmi Lintonen luki allekirjoittamansa tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toimintaohjelmaa peruskouluissa koskeneen seuraavan valtuustoaloitteen:

”Koulun tärkeä tehtävä on rakentaa toivoa, luottamusta ja yhdessä elämisen eväitä. Ei epäluottamusta tai pelkoa toisia ihmisiä kohtaan.

Perusopetuksen opetussuunnitelma korostaa sekä demokratian että ihmisoikeuksien merkitystä. Suomalaisessa kasvatustieteessä onkin käytetty käsitettä demokratia- ja ihmisoikeuskasvatus. Sanapari perustuu Euroopan neuvoston peruskirjaan vuodelta 2010 demokratia – ja ihmisoikeuskasvatuksesta. Pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelmassa ihmisoikeuskasvatusta ei enää mainita demokratiakasvatuksen yhteydessä vaan se on pudotettu pois. Koska käsitepari on ollut poliittisesti vakiintunut ja Euroopan neuvoston linjaama, kyseessä on nykyisen hallituksen linjaus irrottautua tästä periaatteesta. Jos koulun tehtävänä on auttaa lapsia ja nuoria kasvamaan moniarvoisen ja ihmisoikeuksia kunnioittavan yhteiskunnan jäseneksi, on perusopetuksessa huolehdittava laajamittaisesta ja systemaattisesta ihmisoikeuskasvatuksesta.

Tänä kesänä rasismista on keskusteltu paljon ja Suomen hallitus onkin viemässä eduskuntaan tiedonannon, jonka sisältönä on yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja syrjimättömyyden edistäminen suomalaisessa yhteiskunnassa. Eduskunnan käsittelyyn vietävässä tiedonannossa todetaan, että vuonna 2024 käynnistetään koko koulutusjärjestelmän kattava tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden kehittämisohjelma. Ohjelmalla tuetaan oppilaitosten nykyisten yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmien käytännön jalkauttamista ja toimeenpanoa varhaiskasvatukseen ja oppilaitosten arjessa.

Laadukas demokratia- ja ihmisoikeuskasvatus on yhdenvertaisen ja tasa-arvoisen yhteiskunnan perusta, jossa kaikilla, eikä ainoastaan enemmistön tahdolla, on sijansa ja arvonsa. Se on myös mitä suuremmassa määrin turvallisen yhteiskunnan perusta, jolla ehkäistään mm. syrjäytymistä, ääriajattelua ja epävakautta.

Valtioneuvoston julkaiseman tutkimuksen Demokratia- ja ihmisoikeuskasvatus Suomessa: Tilannekuva 2023, mukaan rasismi on valitettavan tuttu ilmiö niin perusopetuksessa kuin toisella asteella. Tutkimus tuo esiin sen, että lapsilla ja nuorilla on tahtoa edistää ihmisoikeuksien, samanarvoisuuden ja yhdenvertaisuuden toteutumista omassa opiskeluympäristössään. He kuitenkin kokivat,

ettei koulun nykyinen toimintakulttuuri anna heille riittävästi mahdollisuuksia toimia näiden asioiden puolesta koulusta.

Valtuustoaloitteena haluammekin esittää, että forssalaisissa peruskouluissa käynnistetään heti tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toimintaohjelma, joka liitetään osaksi peruskoulujen tasa-arvo- ja opetussuunnitelmia.”

Valtuutettu Emmi Lintosen lisäksi aloitteessa olivat mukana valtuutetut Ritva Aho, Kati Kaasalainen, Maija Kranni, Kaisa Lepola, Jari Marjamäki, Tarja Rajahalme-Tahvanainen, Hannu Rekunen, Ville Sundell, Mikko Suomi, Matti Uutela ja Pasi Vikman sekä varavaltuutetut Eino Järvinen ja Ida Viljanen.

Käsittely Varavaltuutettu Eino Järvinen poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 19.30.

Päätös Valtuusto lähetti aloitteen kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

KH 11.09.2023 § 284

Esittelijä Kaupunginjohtaja

Päätösehdotus Kaupunginhallitus lähettää aloitteen sivistys- ja tulevaisuustoimialalle valmisteltavaksi.

Päätös Kaupunginhallitus hyväksyi ehdotuksen.

SILA 17.12.2024 § 81

Valmistelija Sivistysjohtaja Jarmo Pynnönen, p. 050 5965 155,
jarmo.pynnonen@forssa.fi
Varhaiskasvatus- ja perusopetuspäällikkö Sari Valtonen, puh. 050
3722 742, sari.valtonen@forssa.fi

Varhaiskasvatuksen ja koulutuksen järjestäjien velvollisuuksiin kuuluu yhdenvertaisuuden ja sukupuolten tasa-arvon edistäminen. Tutustu tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuslain velvoitteisiin, kuten tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmien laatimiseen.

Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta (609/1986) (myöhemmin tasa-arvolaki) tuli voimaan Suomessa vuoden 1987 alussa. Tasa-arvolain tarkoitus on edistää naisten ja miesten välistä tasa-arvoa, estää sukupuoleen perustuva syrjintä ja parantaa naisten asemaa erityisesti työelämässä. Lain tarkoituksena on myös estää sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun perustuva syrjintä.

Tasa-arvolaki edellyttää muun muassa, että miehille ja naisille järjestetään samanlaiset mahdollisuudet koulutukseen ja ammatilliseen kehitykseen. Opetuksen, tutkimuksen ja oppiaineistojen pitää tukea lain tarkoituksen toteutumista. Sukupuolten tasa-arvoa edistetään kasvatuksessa, koulutuksessa ja opetuksessa lasten ikä ja kehitys huomioon ottaen ja kaikki lapset, oppilaat ja opiskelijat yksilöinä kohdaten.

Laki velvoittaa oppilaitoksia laatimaan toiminnallisen tasa-arvosuunnitelman. Varhaiskasvatusta koskevat edistämismääräykset tulivat voimaan 1.6.2023 alkaen sekä varhaiskasvatuksen järjestäjien ja palveluntuottajien osalta.

Forssan kaupungin esi- ja perusopetuksen tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma on laadittu vuonna 2017.

Forssan sivistystoimessa on käynnistynyt tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toimintaohjelman päivittäminen. Toimintaohjelma valmistuu vuoden 2025 aikana.

Esittelijä

Sivistysjohtaja

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta

1. merkitsee tiedokseen aloitevastauksen

2. toteaa, että sivistystoimessa on aloitettu tasa-arvo ja yhdenvertaisuuden toimintaohjelman päivittäminen, joka valmistuu vuoden 2025 aikana

3. ehdottaa kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuustolle, että se merkitsee tiedokseen aloitevastauksen ja toteaa aloitteen loppuun käsittelyksi.

Päätös

Sivistyslautakunta hyväksyi päätösehdotuksen.